

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

12. Vtrum furiosi, & amentes sint baptizandi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

num, in qua obstetrix ligauit coceinum dicens, iste egredietur prior, illo vero manum retrahete, egressus est alter: quicquid aut in tali casu imminet periculum mortis, ergo videtur quod illa pars debeat baptizari, puer ad huc in materno utero existente.

SED CONTRA est, quod Aug. * dicit in epistola ad Dardanum, Nemo renascitur nisi primo nascitur: sed baptismus est quedam spiritualis regeneratio, non ergo debet aliquis baptizari priusquam ex utero nascatur.

RESPON. Dicendum, quod de necessitate baptismi est, quod corpus baptizandi, aliquo modo aqua abluatur, cum baptismus sit quedam ablutio, ut supra dictum est: corpus autem infantis antequam nascatur ex utero, non potest aliquo modo abluui aqua, nisi forte dicatur, quod ablutio baptismalis, qua corpus matris lauatur, ad filium in ventre existentem perueniat: sed hoc esse non potest, tum, quia anima pueri, ad cuius sanctificationem ordinatur baptismus, distincta est ab anima matris: tum, quia corpus pueri per animam iam est formatum, & per consequens a corpore matris distinctum: & ideo baptismus quo mater baptizatur, non redundat in prolem, in utero matris existentem. vnde Aug. * dicit contra Iulianum: Si ad matris corpus id, quod in ea concipitur, pertinet, ita ut eius pars imputeretur, non baptizaretur in fano, cuius mater baptizata est aliquo mortis urgente periculo, cum eum gestaret in utero: nunc vero cum ipse etiam scilicet infans baptizetur, non utique ad matrem in corpus, cum esset in utero, pertinebat: & ita relinquatur quod nullo modo infans in matris utero existens, baptizari possunt.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod pueri in matris utero existentes, nondum prodierunt in lucem, ut cum aliis hominibus uitam ducant: vnde non possunt subiaceri actioni humane, ut per eorum ministerium sacra recipiant ad salutem: possunt tamen subiaceri operationi Dei, apud quem uiuunt, ut quodam priuilegio gratie sanctificationem consequantur, sicut patet de sanctificatis in utero.

AD SECUNDUM dicendum, quod membrum interius matris est aliquid eius per continuationem & unionem naturalem partis ad totum: puer autem in utero matris existens, est aliquid eius per quandam colligationem corporum distinctorum. vnde non est similis ratio.

AD TERTIUM dicendum, quod non sunt facienda mala, ut ueniant bona, ut dicitur Ro. 3. & ideo non debet homo occidere matrem, ut baptizet puerum: si tamen mater mortua fuerit uiuente prole in utero, debet aperiri, ut puer baptizetur.

AD QUARTUM dicendum, quod expectanda est totalis egressio pueri ex utero ad baptismum, nisi mors imminet: si tamen primo caput egrediatur, in quo fundantur omnes sensus, debet baptizari periculo imminente, & non est postea rebaptizandus, si eum perfecte nasci contigerit. Et ut idem faciendum quacumque; alia pars egrediatur, periculo imminente: quia tamen in nulla exteriorum partium integritas uita, ita consistit sicut in capite, ut quibusdam quod per dubium, quacumque; alia parte corporis abluta, puer post perfectam natiuitatem sit a baptizandus sub hac forma, Si a non es baptizatus, ego te baptizo.

ARTICVLVS XII.

Utrum furiosi & amentes debeant baptizari.

AD DUODECIMVM sic proceditur. Vt quod furiosi & amentes non debeant baptizari. Ad susceptionem autem baptismi requiritur intentio in eo, qui baptizatur, ut supra dictum est: sed furiosi & amentes,

A cum careant usu rationis non, possunt habere ordinatam intentionem, ergo non debent baptizari.

¶ 2 Præter. Homo bruta animalia superexcedit in hoc, quod habet rationem: sed furiosi & amentes non habent usum rationis: & quicquid etiam in eis non expectatur, sicut expectatur in pueris, ergo uidetur quod sicut bruta animalia non baptizantur, ita nec tales furiosi & amentes debeant baptizari.

¶ 3 Præter. Magis est ligatus usus rationis in furiosis, uel amentibus, quam in dormientibus: sed baptismus non consuevit dari dormientibus, ergo non debet dari amentibus & furiosis.

SED CONTRA est, quod Aug. * dicit 4. confes. de amico suo, qui cum desperaretur, baptizatus est nesciens: & tamen baptismus in eo efficaciam habuit, ergo carentibus usu rationis, aliquando baptismus dari debet.

RESPON. Dicendum, quod circa amentes & furiosos est distinguendum: quidam enim sunt a natiuitate tales, nulla habentes lucida interualla, in quibus etiam nullus usus rationis apparet: & de talibus quantum ad baptismi susceptionem, ut esse idem iudicium & de pueris, qui baptizantur in fide ecclesie, ut supra dictum est. * Alii uero sunt amentes, qui ex sana mente, quam habuerunt prius, in amentiam inciderunt. Et tales sunt iudicandi secundum uoluntatem quam habuerunt, dum sanæ mentis existere: & ideo si tunc apparuit in eis uoluntas suscipiendi baptismum, debet eis exhiberi in furia & amentia constitutis, et si tunc actu contradicant: alioquin si nulla uoluntas suscipiendi baptismum in eis apparuit, dum sanæ mentis essent, non sunt baptizandi: quidam uero sunt, qui etsi a natiuitate fuerint furiosi uel amentes, habent tamen aliqua lucida interualla, in quibus recta ratione uti possunt: unde si tunc baptizari uoluerint, baptizari possunt et in amentia constituti. Et debet eis tunc sacramentum conferri si periculum timeatur: alioquin melius est, ut tempus expectetur in quo sint sanæ mentis, ad hoc, quod deuotius suscipiant sacramentum: si autem tempore lucidi interualli non appareat in eis uoluntas suscipiendi baptismum, baptizari non debent in amentia constituti. quidam uero sunt, qui etsi non omnino sanæ mentis existant, intantum tamen ratione utuntur, quod possunt de sua salute cogitare, & intelligere sacramenti uirtutem. Et de talibus idem est iudicium, sicut de his, qui sanæ mentis existunt, qui baptizantur uolentes, non autem inuiti.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod amentes qui nunquam habuerunt, nec habent usum rationis, baptizantur ex intentione ecclesie, sicut & ex actu * ecclesie credunt, & poenitent, sicut supra de pueris dictum est. ¶ Illi uero qui aliquo tempore habuerunt, uel habent usum rationis, secundum propriam intentionem baptizantur, quam habent uel habuerunt tempore sanæ mentis.

AD SECUNDUM dicendum, quod furiosi, uel amentes carent usu rationis per accidens, scilicet propter aliquod impedimentum organi corporalis: non autem propter defectum anime rationalis: sicut bruta animalia. vnde non est de his similis ratio.

AD TERTIUM dicendum, quod dormientes non sunt baptizandi, nisi periculum mortis imminet, in quo casu baptizari debent, si prius in eis uoluntas apparuit suscipiendi baptismum, sicut & de amentibus dictum est: sicut Aug. ¶ narrat in 4. lib. confes. de amico suo, qui baptizatus est nesciens, propter periculum mortis.

Tertia S. Thomæ. EE 4 QVAE-

Extr. inter
p. 1. & 2.
ro. 1.

4. 1. 1.

2. 1. 1. 1.

Lib. 4. c. pa-
ru & med.
ro. 1.

Ar. 9. in uis
quasi.

Alia, ritu.
ar. 9. huius
quasi.

In corp. ar.
lib. 4. c. 4. pa-
ram an-
med. ro. 1.

4. d. 4. q. 1.
1. r. q. 1. 1.
d. 1. q. 1. 1.
3. q. 1. cor. 1.
uer. q. 1. 1.
3. ad 1.
Ar. 7. huius
quasi.